

Sygn. akt II Ca 59/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSO Paweł Hochman SSO Beata Grochulska (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa S. J. (1)

przeciwko W. J.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 18 listopada 2014 roku, sygn. akt III RC 347/14

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 59/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z powództwa S. J. (1) przeciwko W. J. podwyższył alimenty od pozwanego W. J. na rzecz powódki S. J. (1) z kwoty po 450 złotych miesięcznie zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 25 września 2012 r. w sprawie sygn. akt III RC 38/12 do kwoty po 550 złotych miesięcznie poczynając od dnia 18 listopada 2014 r. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z kwot z pozostawieniem bez zmian dotychczasowych warunków płatności oddalając powództwo w pozostałej części. Sąd nadto orzekł o kosztach procesu i rygorze natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 25 września 2012 r. wydanym w sprawie III RC 38/12 podwyższono alimenty od pozwanego W. J. na rzecz powódki S. J. (1) do kwoty po 450 zł miesięcznie.

Powódka S. J. (1) ma 18 lat. Jest uczennicą III klasy liceum. W tym roku będzie zdawała egzamin maturalny. Po ukończeniu szkoły średniej zamierza podjąć studia medyczne. Powódka uczęszcza na dodatkowe, odpłatne zajęcia z języka angielskiego, matematyki i chemii, których łączny koszt stanowi kwotę ok. 650 zł. Decyzję o korzystaniu z korepetycji podjęła bez konsultacji z ojcem. Powódka nie posiada majątku oraz dochodów.

S. J. (1) leczyla się na astmę oskrzelową. Obecnie nie przyjmuje leków.

Powódka mieszka razem z matką, oraz dorosłymi, pracującymi braćmi, w mieszkaniu którego miesięczne koszty utrzymania łącznie wynoszą ok. 1 000 zł. Matka powódki pracuje w charakterze pielęgniarki i zarabia ok. 2 000 zł netto miesięcznie.

Pozwany W. J. ma 68 lat, utrzymuje się z emerytury, która jest wypłacana w kwocie ok. 3 291 brutto tj. netto 2 049 zł miesięcznie. Powód poza emeryturą nie posiada innych dochodów. W. J. nie ma majątku oraz oszczędności. Posiada zadłużenie z tytułu kredytów. Miesięczna spłata wynosi łącznie ok. 700 zł.

Powód mieszka w domu, którego jest współwłaścicielem razem ze swoją siostrą. Na miesięczne koszty utrzymania nieruchomości składają się: opłaty za energię elektryczną ok. 60 zł, opłaty za wodę ok. 30 zł, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ok. Zakup opału w sezonie zimowym wynosi ok. 120 zł miesięcznie.

Pozwany jest właścicielem 14-letniego samochodu osobowego marki V. (...). Jego ubezpieczenie wynosi ok. 400 zł rocznie. Zakup paliwa stanowi kwotę ok. 150 zł miesięcznie.

W. J. lecz się na astmę oskrzelową, rozedmę płuc, nadciśnienie oraz cukrzycę. Na zakup leków wydaje ok. 140 zł miesięcznie.

Na pozwanym nie ciąży już obowiązek alimentacyjny wobec synów.

Sąd Rejonowy stwierdził, iż powództwo S. J. (1) jest zasadne w części.

Stosownie do art. 138 kro w razie zmiany stosunków każda ze stron może żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy istotne zwiększenie bądź zmniejszenie możliwości majątkowych, zarobkowych zobowiązanego lub też usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do świadczenia alimentacyjnego.

W przedmiotowej sprawie wskazana zmiana stosunków nastąpiła, ponieważ wzrosły usprawiedliwione potrzeby uprawnionej oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego.

Istotny wpływ na powyższą zmianę miał wzrost usprawiedliwionych potrzeb powódki wobec jej dorastania oraz kontynuowania edukacji w szkole średniej. Zauważyć trzeba, że powódka przygotowuje się do egzaminu maturalnego, co zwiększa koszty edukacji. Dodatkowo wskazać trzeba, że S. J. (1) wkroczyła w taki okres swojego rozwoju psychofizycznego, w którym jej potrzeby maksymalizują się.

W drodze świadczenia alimentacyjnego zaspokojeniu podlegają usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Określając zakres tych potrzeb Sąd wziął pod uwagę wiek powódki, stan jej zdrowia, koszt wyżywienia, nauki, mieszkania. Biorąc pod uwagę powyższe, miesięczne usprawiedliwione potrzeby S. J. (1) ustalono na kwotę po około 900 zł. Skalkulowane jak wyżej potrzeby powódki są adekwatne do przeciętnego standardu życia jej rodziców.

Na zakres obowiązku alimentacyjnego istotny wpływ mają możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego (art. 135 kro). Co do możliwości zarobkowych W. J. stwierdzić trzeba, że uległy one zwiększeniu z uwagi na to, że ustalono wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec synów.

W ocenie Sądu ustalone w nowej wysokości świadczenie alimentacyjne odpowiada zaistniałej zmianie stosunków i leży w granicach możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Realizuje również zasadę prawa do równej stopy życiowej dzieci i rodziców. Zasadzenie alimentów w wyższej kwocie oznaczałoby przerzucenie ciężaru utrzymania powódki na pozwanego w większym zakresie niż wynika to z okoliczności niniejszej sprawy.

W pozostałej części usprawiedliwione potrzeby S. J. (1) zaspakajać będzie jej matka, na której także ciąży obowiązek alimentacyjny i która uzyskuje stałe miesięczne dochody.

Sąd I instancji podniósł, że pozwany w żaden inny sposób, poza finansowym, nie realizuje ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem córki.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c.

W przedmiocie kosztów sądowych rozstrzygnięto w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.11.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t.).

Na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c. orzeczono o rygorze natychmiastowej wykonalności.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pełnomocnik pozwanego W. J. w zakresie zasadzającym od pozwanego na rzecz powódki podwyższone alimenty w kwotach przewyższających 450 zł miesięcznie (550 zł miesięcznie w miejsce alimentów w kwocie 450 zł miesięcznie) wraz z ustawowymi odsetkami oraz rozstrzygnięcie kosztach procesu (pkt 1, 3, 4 i 5 wyroku) zarzucając naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wyroku - wyrażonego w:

I./ art. 233 § 1 k.p.c. poprzez :

a) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest:

- dowodów z dokumentów - faktur, rachunków, zaświadczeń złożonych przez pozwanego oraz zeznań pozwanego, z których wynika, iż nie stać go na realizowanie potrzeb powódki nawet na poziomie 450 zł, jak również nie jest w stanie zaspokoić swoich własnych podstawowych potrzeb, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż możliwości zarobkowe W. J. uległy zwiększeniu, oraz błędne przyjęcie, iż matka powódki może zaspakajać potrzeby powódki w mniejszym zakresie niż pozwany, w sytuacji gdy każdy z rodziców pełnoletniej już powódki powinien przyczyniać się do pokrywania kosztów utrzymania powódki w 50%,

b) polegające na nienależytej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego oraz materiałem dowodowym sprawy ocenie zdolności finansowej i sytuacji materialnej pozwanego,

c) poprzez dokonanie ustaleń sprzecznych z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przez przyjęcie przez Sąd I instancji za prawdziwe zeznań powódki, iż koszty dodatkowych zajęć (korepetycji) wynoszą 650 zł, podczas gdy powódka nie wykazała tych wydatków, jak również korepetycje nie należy kwalifikować jako podstawowe potrzeby powódki, w szczególności w sytuacji gdy może ona samodzielnie przygotować się do egzaminu maturalnego

oraz

II./ naruszenie prawa materialnego wyrażonego w:

1) art.135 § 1 k.r.i.o. przez błędne zastosowanie tego przepisu i niedostateczne uwzględnienie ograniczonych możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego,

2) art.138 k.r.i.o. przez błędne zastosowanie tego przepisu i przyjęcie, iż od daty ostatniego wyroku alimentacyjnego Sądu Rejonowego w Belchatowie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów do kwot po 550zł miesięcznie.

Powołując się na powyższe zarzuty pełnomocnik pozwanego wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W toku rozprawy apelacyjnej pozwany W. J. oświadczył, iż na mocy prawomocnych orzeczeń Sądu Rejonowego w Belchatowie z 2014 roku wygasł jego obowiązek alimentacyjny wobec synów M. i J. J. (1), który wynosił łącznie kwotę 1 000 złotych miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika pozwanego nie jest zasadna, zaś podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 138 i 135 kripop poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i wykładnię oraz naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. - sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego (w zakresie podniesionym przez pełnomocnika pozwanego - możliwości zarobkowych pozwanego jak i kosztów utrzymania powódki) nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że przedmiotowa sprawa jest sprawą o podwyższenie alimentów nie zaś sprawą, w której następuje po raz pierwszy ustalenie zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Stąd też badaniem Sądu w tym postępowaniu objęte jest czy od czasu poprzedniego ustalenia alimentów nastąpiła zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej oraz możliwości majątkowych zobowiązanego uzasadniająca korektę dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego (art. 135 kripop).

Sąd Rejonowy w oparciu o wszechstronny zebrany materiał dowodowy, którego oceny dokonał w granicach zakreślonych w art. 233 §1 kpc prawidłowo ustalił, iż od chwili poprzedniego wyrokowania ustalającego wysokość alimentów na poziomie 450 złotych miesięcznie upłynął okres ponad 2 lat. Powódka S. J. (2) rozpoczęła naukę w trzeciej klasie liceum, zdaje w tym roku maturę i planuje studiować medycynę. W związku z powyższym pobiera dodatkowe korepetycję z języka angielskiego, matematyki i chemii, a ich łączny koszt wynosi około 600-650 zł miesięcznie.

Usprawiedliwione potrzeby powódki bezspornie uległy więc zwiększeniu. W tym czasie dochody jej matki - pielęgniarzki nie uległy istotnej zmianie i wynoszą około 2000 zł miesięcznie . Pozwany utrzymuje się z podobnie jak w dacie poprzedniego wyrokowania z emerytury aktualnie w kwocie około 2 400 zł miesięcznie netto. W 2014 roku nastąpiło sądowe wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec jego dwóch synów – braci powódki J. i M. rodzeństwa J. wynoszącego łącznie kwotę 1000 zł miesięcznie. Należy też podnieść, iż obiektywnym niezależnym od stron elementem wpływającym na wysokość alimentów jest występujący spadek siły nabywczej pieniądza w okresie ostatnich dwóch lat

Powyższe okoliczności uzasadniają zdaniem Sądu Okręgowego przyjęcie za Sądem I instancji że nastąpiła taka zmiana stosunków, która w myśl art. 138 kripop stanowi podstawę do zwiększenia obowiązku alimentacyjnego ojca powódki określonych w granicach art. 135 kripop.

Ponieważ oprócz zasądzonych alimentów, pozwany w żaden inny sposób nie uczestniczy w kosztach utrzymania ani też wychowania dziecka, zaś swój obowiązek alimentacyjny matka dziecka spełnia także przez osobiste staranie o wychowanie dziecka. Sąd Okręgowy uznając w tym zakresie ustalenia Sądu I instancji za własne stwierdził, iż kwota 550 złotych alimentów na rzecz córki nie stanowi dla pozwanego nadmiernego obciążenia biorąc pod uwagę jego możliwości zarobkowe zgodnie z treścią art. 135 kripop i odpowiadać będzie usprawiedliwionym potrzebom powódki zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci .

Niemniej jednak ustalając koszty utrzymania dziecka na zasadzie równej stopy życiowej rodziców i dzieci na poziomie około 1000 – 1100 złotych miesięcznie Sąd Okręgowy uznał, że matka powódki winna będzie także ponad kwotę określonych alimentów w równym stopniu partycypować w kosztach utrzymania córki .

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej przytoczone okoliczności podwyższenie kwoty alimentów z kwoty 450 złotych do 550 złotych (a więc około 20%) jest w pełni uzasadnione w szczególności , że pozwany oprócz córki nie ma już nikogo innego na utrzymaniu. Fakt spłacenia przez pozwanego W. J. rat kredytu na remont mieszkania także nie może wbrew twierdzeniom skarżącego wpływać na zmniejszenie wysokości obowiązku alimentacyjnego wobec córki albowiem obowiązek ten wyprzedza wszelkiego rodzaju inne zobowiązania.

Z tych też względów Sąd Okręgowy nie podzielając zarzutów apelacji jako nieuzasadnionej oddalił ją w całości zgodnie z art. 385 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji

Na oryginale właściwe podpisy